

ליקוטי מוהר"ן תנינא תורה ס"ו

הצדיק הוא מכרח לעשות תשובה בעד ישראל

45 במשכין כל הארבעה יסודות ראוי לו שיסתכל ויגיש על ידי זה איך הוא אוחז בכל המדות, שבאין מן הארבעה יסודות שנמשכין מהצדיק, שהוא בחינת יסוד הפשוט כנ"ל וזה: והיו עיניך ראות את מוריד ראשי תבות: אש רוח מים עפר שהם הארבעה יסודות, שמהם נמשכין כל המדות שכלם נמשכין מהצדיק כנ"ל ועל כן כשרואין את הצדיק, שגה בחינת: והיו עיניך ראות את מוריד על ידי זה רואין בעצמו איך הוא אוחז בכל המדות שבאין מארבעה יסודות אש, רוח, מים, עפר שנמשכין מהצדיק כנ"ל וזה שקורין העולם את מחרת יום הכפורים שם ה כי אחר יום הכפורים, אז נתגלה בחינת שם ה וזה שנטוו תכף למחרת יום הכפורים על שבת כי למחרת יום הכפורים נתרצה השם יתברך לישראל והזהירם על מלאכת המשכן ואזי הקהילם משה והזהירם על שבת כדי שלא יטעו לומר שמלאכת המשכן דוחה שבת (כמובא בפרש"י פרשת ויקהל) נמצא שתכף למחרת יום הכפורים הזהירו על שבת ושבת שמא דקדשא בריך הוא (זהר יתרו דף פח:) כי אז, אחרי יום הכפורים, נתגלה בחינת שם ה כי כשמענישין את אחד, עוקרין אותו משרש חיותו כי אפלו שאר ענשים נקראים בחינת מיתת כמו שכתוב (שמות ד): "כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך" ואמרו רבותינו, זכרונם לברכה (עבודת זרה ה), שנעשו עניים והשם הוא החיות, בבחינת (בראשית ב): "נפש חיה הוא שמו" ושמו משתף בשמנו כביכול (ירושלמי תענית פרק ב, ובפרש"י יהושע ז, ירמיה יד, ובילקוטי יהושע ז) ועל כן כשיש לישראל איזה ענין, חס ושלום נוגע את עצמו יתברך, כביכול כי עקר הענין נוגע בהחיות שהוא השם ושמו משתף בשמנו כנ"ל ועל כן כשאמר משה: "ואם אין מחני נא" (שמות ל"ב) והשיבו השם יתברך: "מי אשר חטא לי אמחננו" וכו' (שם) בקש משה, שיעשה למען שמו הגדול המשתף בשמנו (עין ברכות לב ובמ"ר תשא פ וברש קהלת) כי מאחר ששמו יתברך משתף בשמנו נמצא ששיעניש אותם, נוגע את עצמו יתברך כביכול, כנ"ל ועל כן אמרו רבותינו, זכרונם לברכה (מגלה י): "הוא אינו שש וכו' כי נוגע בעצמו יתברך, כביכול, כי שמו משתף בשמנו כנ"ל נמצא כשנתרצה הקדוש ברוך הוא לישראל ביום הכפורים ואמר: "סלחתי כדבריך" אזי, כביכול, נגדל שמו יתברך המשתף בשמנו כנ"ל ועל כן נצטוו תכף אחר יום הכפורים על שבת כנ"ל כי שבת שמא דקדשא בריך הוא כנ"ל ועל כן קורין מחרת יום הכפורים שם ה כי אחר המחילה והסליחה שנעשה ביום הכפורים נגדל שם ה, כנ"ל:

הצדיק הוא מכרח לעשות תשובה בעד ישראל דהינו כשיוצא אחד חוץ לשורה ופורק על אזי הצדיק מכרח לעשות תשובה בשבילו על פי משל שפעם אחד נסעו שני בני אדם עם סוס מבהל ומשגע ונשא אותם הסוס והשליכם מן העגלה ועמד אחד והתחיל להפות את הסוס באגרוף והכה אותו הרבה ושחק ממנו השני ואמר לו הלא אתה מכה את נדך, ומה תועיל להסוס הכאה זו רק אתה צריך לקח רצועה, שפמין בה הסוסים, להפות אותו והלך ועשה כן ולקח רצועה והתחיל להכות את הסוס ועמד הסוס ורץ בבהלה גדולה וברח ונשא אותם והשליך אותם לתוך רפש וטיט והסוס ברח לו להלך נמצא, שגם זה אינו עצה טובה ונעצו אותו שיעשה כך שיקח חבל יפה, ויקשר את הסוס לאיזה אילו ויכה אותו הרבה, ובזה ילמדו להיטיב ועשה כך, והכה הסוס הרבה ונתנגע וראה שגם זה אינו עצה טובה כי אינו כדאי הסוס כלו בעד היגיעה והקצר רוח, שיש לו על ידי ההכאה ואין תקנה לסוס כזה רק לירות אותו על ידי קני שרפה וזה צר לו כך כשאחד יוצא לחוץ ואינו מתנהג כשורה אין יכולין למצא עצה מה לעשות לו כי היה אפשר להעניש אותו בעצמו או על ידי שליח או באפן אחר אך כל הענשים הם נוגעים להצדיק בעצמו כמו שמצינו אצל השם יתברך "שפכל צרתם לו צר" (ישעיה ס"ג) כי הם חלק אלו"ק ממעל ועל כן כשיש להם צרה, חס ושלום לו צר כביכול כמו כן אצל הצדיק גם כן "כי גם ענוש לצדיק לא טוב" (משלי י"ז) כי העניש שמעניש את אחד, הוא נוגע להצדיק בעצמו (ע זוהר בראשית כז) אש, רוח, מים עפר וכל אלו הארבעה יסודות נמשכין מיסוד הפשוט, שהוא בחינת הצדיק בחינת (משלי י) "צדיק יסוד עולם" שהצדיק הוא בחינת יסוד הפשוט, שממנו נמשכין כל הארבעה יסודות בבחינת (בראשית ב): "ונהר יצא מעדן להשקות את הגן" ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים "נהר יצא מעדן" זה בחינת צדיק יסוד עולם, בחינת יסוד הפשוט אשר "משם יפרד" הארבעה יסודות, שהם בחינת ארבעה ראשים כנ"ל נמצא שכלם נמשכין מהצדיק ועל כן אם הוא מעניש את אחד, נוגע את הצדיק בעצמו ועל כן "גם ענוש לצדיק לא טוב" כנ"ל וזה שאמרו הבבלי מוסר שפשבאים לצדיק ורואים אותו, בבחינת (ישעיה ל): "והיו עיניך ראות את מוריד" ראוי שימצא את עצמו בתוך הצדיק שיסתכל בעצמו על כל המדות, איך הוא אוחז בהם על ידי ראית פני הצדיק כי כל המדות נמשכין מהארבעה יסודות הנ"ל, כמובא (במשנת חסידים) [עיי בלקו"א סי ד אות ח] ועל כן כשרואה את הצדיק שהוא בחינת יסוד הפשוט, שממנו